

Այսամանի արմամից նորարդոց բուանին
Այսպահ քանրով գահնայ մող իսլ հովանի.
Դեղագարդեալ հաստնայ ամեն ուրեք տարածէ
Միեր, միւղեր, եւ ոստեր, եւ շատերին պա-
տուատէ:

Քաղցած հաւն կերպէց ցորեանի առատութիւն.
Պարսկահային Երբ լինի մի այզպէս բարօրութիւն:
Յառաջնաշնչար հարնանը ևս կտղէի անդ Երթաւը
Նորան սրտիօ խորութիւն որդիսրար բարեւ
Սա մատմէի թէ ինչպէս Պարսկատանի մեր Հայեր
Անրաւորից ցնծումով մաղթեն նորման շատ գա-
րեր:
Սակայն քայսոս չթողուց որ կառարեմ իմ սուրբ
ուխտ,
Վարստակիս հակառ ակ ժարաւ գծեց ինձ պահ-
ուխտ:

Սրտաւառան հոդմերն ինձ ի հարաւ վանկցին,
Զի՞ս Ամբակում կարծելով դէպ Բարփիօն բշեցին:
Թոյլ տալով որ ևս մնամ Պարփսից Արարիսումն,
Որ չէի կարծած բնաւ իմ հորոված կեանքրումն:
Այդ անձանօթ քաջարում ես մնացի շատ օրեր,
Բայց չունայ ոչ մի Հայ, պանդխոտութիւնն ինձ
Կաւէ բռնդ իմ՝ խղճա ինծ, մինչ երբ այսպէս չար-
շաւանին ընտան առ ոսկէ գործակ չպարագաւ,
Հայուս.

Նալատակս ուր Թողիր, ճերիք այսրան արգելես:
Քեզմէ, որին գանդատեմ կամ որ արածդ յիշեմ,
Կարծեմ չունիմ ևս հնար, դարձեալ պէտք է
համբերեմ,
Անդին օրերս անցուցիր, այսուհետ մի Նախանժիր,
Ցոյս չկայ տռաջ գնամ՝ այսրան ինձ քաւ համա-
գուր է մարդուս մտածմունք թէ նորան չօգնէ բեր-
մունք.
Երբ որ գայ եւ հասանէ յանպատրաստից արգել-
մունք:

Յոյսն միայն է խարիսխ, մարդոյս կեանքն պահպանէ.
Անօգնական նկղելոց սիրտն նովաւ հաստատ է:
Մի լեռ անզռհ քո բաղրէն, առ ժամ նայէ դու բեր-
մանց,
Կարելի է լաւանայ՝ կյուսայ
Ս բերենք:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆԵՐՆԵՐՐՈՒԹԻՒՆ ԵԲ ԶԵՂՋՄՈՒՆՔ. ՀԵ
ՆՉանագրութեան մէջ ի տեղիս տես
զիս տեսնուած զեղծմանց խսպառա-
ռաջքը առնլոյ եւ ուշաբն անուամբ
գիւղական մի օտար սովորութիւնը բո-
լորովին արգելելով՝ ընտանեաց ոմանց
մէջ յաճախած գժուռեթեանց եւ այլ
վառ հետեւանաց ըստ կարելոյն առիթ
չտալոյ համար Վեհ. Հայրապետ հե-
տագայ Կոնդակը ուղղեց Սինօդին, զոր
ի գիտութիւն մեր համայն ազգայնոց
ԿՀրատարակեմք:

(*) Դէջդուռն Պարսից Արարիոյ բաժնի մէջ է եւ կարծուի թէ սա լինի հին Տիգրան քաղաքն կամ թէ նորա աւելակաց մօտ շինուած։ այժմն երեւելի քազար է 20 հազար Պարսից եւ Արաբացի բնակչօք Այստեղ կդումայ Պարսից գործածելի գրին, որ է մի տեսակ եղէդն։

Հմարդար ճզմանի պրոբան մասնաւ է համա մարդ
է առասան այսու տեղի այթամ մայմանքը Ա
դակ առ համ նաև այսու առ նարն որի պա
րանին

ԳԵՂՐԻ ՆԱՌՈՑ ՔՐԻՍՏՈՆԻ ԵՒ ԱՆՀԱՅԱՆԵԼԻ
ԿՈՒՐՕՔՆ ԱՍՏՈԽՎՈՅ ԵՊՈԽՈՊՈՍՊՈՅԵՍ ԵՒ ԿՈ-
ԹՈՒՁԵԿՈՅ ԱՄԵՆՈՑ ՀԱՅՈՅ ՇՈՅԱԳՈՅՆ ՊԱՏ-
ՔՐԱՐՔ ՀՈՄՄԶԳԱԿԱՆ ՇԱԽԱՄԵՆԱՐ ԱԹՈՈՈՅ
ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ՄԵՅՈՅ ԿԱԹՈԽԵԼԻԿ ԵԶՄԻԱՆՆԵ

Սինօղի սրբայ Էջմիածնի.

Ի սկզբան անդ գահակալութեան մե-
րոյ՝ տեղեկացեալ խանգարման կարգաց
եւ կանոնաց հարսնախօսութեան յաղ-
գի մերում որ ի կողմունս Ռուսաստա-
նի՝ եւ լինասառիթ զեղծմանցն յաճա-
խելոց ի պատճառս գադարման պաշ-
տօնական նշանադրութեան եւ զգու-
շաւոր քննութեան՝ հակառակ կանոնաց
եկեղեցւոյս, եւ զի յաւետ տնական իմն
եղանակաւ կամարելով դնշանադրու-
թիւնսն միայն ի մերձենալ աւուրցն
հարսանեաց զեկուցանէին քահանային
վասն օրհնութեան պատկին, ուստի
յանհնարս լինէին քահանայք որպէս
հարկին էր տեղեկանալ օր յառաջ զյօ-
ժարութենէ եւ զկամաց աղջկան եւ
տղային, զհաօ կամ զչհաս լինելոյն եւ
զամաց հասակի խօսեցելոցն, որպէս զի
մի ծագեսցին անտեղութիւնք եւ ան-
քաւականութիւնք յապագային, վասն
որոյ մեք՝ զառաջինն ըստ մերումս նուի-
րական պարտաւորութեան հոգ յանձին
կալաք հաստատել զօրինաւոր կարգ նը-
շանադրութեան եւ զկամանս, որոցեցաք
զկեդրոնատեղիս եւ զտումարս առ ի
զառաջա առնուլ բազմալինաս հետեւա-
նաց անկարգ նշանադրու-

հրատարակելոյ յամին 1869 զայնոսիկ
կանոնն՝ պատուիրեցաք միջոյաւ Սինօ-
դիգ նախ գործադրել ի Թեմն Երեւա-
նայ, եւ ապա յԱրցախ՝ հրամանագրե-
լով Առաջնորդաց՝ Փոխանորդաց եւ
Գործակալաց եւ Հոգեւոր Ատենից վի-
ճակացն եւ ամենայն քահանայից՝ վա-
րիլ այնուհետեւ ըստ հրատարակեալ
կանոնացն եւ հրահանգաց :

**Արդ՝ ի բազում տեղիս վիճակացն այ-
նոցիկ ակներեւ երեւեցաւ հանրաշահ
օգուտ կանոնաց օրինաւորնշանադրու-
թեան։ Եւ քանզի լուաք նաեւ՝ զի ի
գիւղական ժողովուրդս գոյ եւ վատ
սովորութիւն ինչ պահանջ անուամբ նը-
ւէր ի կողմանէ փեսայացուին առ ծնողս
հարսնացուին, որով ի բազում նուազս
առ ագահութեան եւ առ սէր նուիրին
շատութեան՝ ծնողք ամումնացուցանեն
զգստերս իւրեանց առանց կամաց նո-
ցա եւ հաճութեան, իբր թէ զնոց վա-
ճառելով զնոսա, իսկ քահանայն պաս-
կէ զնոսա առանց կանոնական եւ զգու-
շաւոր քննութեան, վասն որոյ կոնդա-
կաւ մերով գրելով ի 4-ն Յունիսի
1875 ամի՞ ընդ համարաւ 179՝ պա-
տուիրեցաք Սինօդիգ առաքել զվերա-
հաստատեալ առ ի մէնց զկամանս առ
ամենայն Առաջնորդական Թեմն Հայոց
Ռուսաստանեայց եւ կարգադրել՝ զի
յամենայն տեղիս վիճակացն գործադ-
րեսցին անշուշտ կանոնք նշանադրու-
թեան ըստ հրահանգացն հրատարա-
կելոց, իսպառսպուռ խափանեսցին օ-
տարամուտսովորութիւնք կանխանուէր
օժտից եւ սակարկութեանց՝ առ ան-**

խոռով եւ սիրալիր կենակցութիւն խօսեցելոց ընդ միմեանս :

Սակայն լսեմք՝ զի ցարդ ի տեղիս տեղիս ի վիճակս Ռուսաստանեայց զանց արարեալ զպատուիրանօք մերովք՝ ըստ վաղեմի սովորութեան իւրեանց՝ առանց գնալոյ կանխաւ ի կեդրոնատեղիս առքահանայս եւ առ գործակատարս վասն նշանագրութեան, առանց հետազօտելոյ մանրազննին զգուշութեամբ զամենայն պարագայս զանհրաժեշտ վարկուցեալս որոց կամիցինն մտանել յամուսնութիւն, եւ առանց նախապէս հարցանելոյ եւ ստուգելոյ զհաճութիւն կամ զտհաճութիւն նշանագրելեաց՝ երիտասարդին եւ օրիորդին, բոլորովին ըստ կամաց հօր կամ խնամակալաց աղջկանց՝ տան զՊահլէն իբր թէ գնոց առնուցուն զօրիորդն խօսեցեալ՝ առանց ուրոյն եւ ազատակամ հաճութեան իրերաց. իսկ քահանայքն անտարբերութեամբ իմն եւ առանց հաւատարիմ կալոյ սեպուհ պարտաւորութեանց իւրեանց՝ զսուքը խորհուրդ պասկին կատարեն առանց պարտեւպատշաճն զգուշութեան եւ քննութեանց սահմանելոց ըստ օրինաց սրբոյ Եկեղեցւոյս, եւ այսպէս բաղում անգամ նոքին իսկ պաշտօնեայք խաղաղութեան եւ սիրոյ պատճառս տան երկառակութեանց՝ ատելութեանց եւ բազմագիմի դժբախտութեանց երկոցունց միաւորելոց ի մի մարմին օրինօք սրբոյ ամուսնութեան :

Եւ արդ՝ ջանալով մեր հաստատուն պահել զիարդ եւ զկանոն օրինաւոր նըշշանագրութեան առ հասարակ ընդ ամենայն տեղիս եւ բառնալ ի միջոյ զտր-

գիտականն զայն զվաատ սովորութիւն սակարկութեան եւ ակամայ ամուսնութեան, սովին կոնդակաւ մերով հարկ համարեցաք այս երկրորդ անգամ պատուիրել Սինօդիդ՝ զի ընդ փոյթ հրամանագրեսջիք Դերապատիւ Առաջնորդաց՝ Յաջորդաց եւ ամենայն Հօգեւոր Ատենից վիճակաց Հայոց Ռուսաստանեայց՝ զգուշանալ եւ ըստ ամենայնի արթուն հսկողութեամբ փոյթ ունել կատարման կարգագրութեանց ոք վասն հարսնախօսութեան, յորդոք կարգակողով բղեան՝ հետեւել նորոյ այսրլուսաւոր եւ աղգապահ ուղղութեան, որպէս զի սրբութիւն կենաց եւ անարատքաղաքավարութիւն փայլեսցի ի վարս անձնիւր ամուսնացելոց :

Նոյնպէս զգուշանալ զի առանց կանխաւ ստուգելոյ զկատարեալ հաճութիւն եւ զհամաձայնութիւն օրիորդին եւ երիտասարդին՝ մի ոքիքահանայից համարձակեսցի գնալ ի կեդրոնատեղիս վասն նշանագրութեան, այլ որպէս պարտնէ՝ խոստովանահայր քահանայն տեղեկասցի նախ հաւանութեան հարսնացուին եւ ապա գնասցէ ի կեդրոնատեղին եւ ըստ այնմ վկայեսցէ. Պարտաւորէ խոստովանահայրն նաեւ յառաջ քան զաւուրս ինչ հարսանեաց պատրաստութեան հանգիսին առանձինն վերստին ստուգեալ իմանալ զկամն եւ զհամաձայնութիւն օրիորդին եւ երիտասարդին, եւ եթէ չիցէ արգել ինչ ի միջի՝ պսակել զնոսա ըստ արարողութեանց Ա. Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց :

Իսկ եթէ ոք յեկեղեցականաց ստահակեալ՝ զանցառութեան տացէ զկանոնս

Եւ զպատուէրս մեր՝ Եւ միւսանգամ ըստ
հաճոյս իւր դնիցէ զնշանն Եւ կանարես-
ցէ զհարսնախօսութիւն խախտելով ըզ-
հիմն ուղղութեան զօր մեքըստ մերումն
պարտաւորութեան իրեւեւ ձինուածն որ
միօրինակ գեղեցիկ բարեկարգութեան
եղաք յեկեղեցւոց գիտասցէ այնպիսին
զի ոչ կարէ զանձն իւր ազատ կացուցա-
նել ի պատժոց զօրս ունի ածել յիւր
վերայ յարդար վրէժիմնդրութիւնէ հարց
սուրբ Եկեղեցւոյ ի խրատ եւ ի զգուշու-
թիւն այլոց եւ ի բարեկարգ պահպա-
նութիւն կանոնաց սուրբ Եկեղեցւոյ
Եւ այսպէս յուսամք անշուշտ զի
տակաւ առ տակաւ պակասեսցին եւ ան-
հետասցին առիթք խռովյութեանց եւ
անկարգութեանց որ ընդ մէջ առն եւ
կնոջ յապագային եւ յաճախեալ թա-
գաւորեսցէ ինոսամբակամութիւնն սէր
հաւատարմութիւն առ միմեանս հան-
դերձ սրտացաւ կարեկցութեամբ եւ հա-
ղորդակցութեամբ ի վիշտս' ի յաջողու-
թիւնս եւ յամենայն դէպս անցաւոր
կենցաղոյն ։ Հայ ուստի ամսիստան
ամսուա՞ մասնիւումա՞ ովամ կըսափեք
մասմողքմ (Սուրբագրական) ։ Ճ միւր
զաւուաթ ։ Տրամադրի նման ասց ճ միւր
մաց Գելքան Կթուան Անկուս ԱՄՆԵԱՑՆ ՀԱՅՈՑ
ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
Ք 560 ։ Ա հայություն միսուրմա՞ մասնիւ-
8.9. Հ նշեհերէ 1877 յամանու յամքուս
Հայ Յօմարին Աթիկովոյ մարտիւսիւն
Փ Սուրբ եղիշեցին սիէ ժնիւ ճ միւր
Ս ցման Վարսպապս ասց ասումք ըմբաւը
։ Բայմատուսաւ ուս առնումնեւ

բարձրաւունք ուն շնչքի
աշառ սամախցրած գո վեճը լու
մոծակի Հյան հանդիւրացմար յարի

Պ. Մ. ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆՑ	
ԵԽ Ա. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆՑ	
Ի 14ն ամսոյս՝ Մեծապատիւ պարո- նայք Մկրտիչ Սանասարեանց եւ Փառ- հանդիսի Խմբագիր - տնօրէն Աբգար Յովհաննէսեանց եկին յուխտ եւ յեր- կըրպագութիւն նուիրական վայրիս Ս- Էջմիածնի, եւ ի 18-ն վերագարձան աստի:	
Դայի ոչն եղանակը մար ուսաբաղալ մամ- աւ, յաման մօլիցիայ բողոք սխամքով աշքը ՏԵՇԵԵ ԵԼԸՆԿԵԵԵՆՑ.	
Յորդորանօք Մարդասիր. Ընկերու- թեան՝ Նոր - Նախիջեւանցի Բարեպաշ- տուհի Տիկին Աննա Փիլիպպոսեան Ալա- ճալեանց օրինաւոր կտակագրուլ՝ ըստ առաքինասէր զգացմանցն՝ իւր ունե- ցած կարողութենէն հետագայ տեղեաց եւս մասն եւ բաժին հաներ եւ նուի- րեր է 200	
Յանուն Մայր Աթոռոյ Ս. Էջմի- ածնի ածնի 200	
Ս. Յակոբեան վանուց Ե- րուսաղէմի 200	
Ս. Կարապետի վանուցի 200	
Մուշ 200	
Ի Նոր - Նախիջեւան գլուխուցար Ս. Խաչ Վանուց 100	
Յանուն Մարդասիրական Ընկե- րութեան Հայոց . 3600	
Բարեգործական Ընկերութեան Հայոց . զան յայտնած . բզա 3600	
Ս. Լուսաւորիչ աւագ Եկեղե- ցոյցն մի մեծ վարագոյր ար- ժողութեամբ 300	

Հինգ Եկեղեցեաց 200
 Ա. Կարապետ Եկեղեցւոյն Նիսվիլի-
 թա գեղջ 100
 Ցիշեալ բարեպաշտ Տիկնոջ այս կտակը
 եւ նպատակը բազում գովեստից ար-
 ժանի է, եւ իւր անունը անմահացնե-
 լոյ համար շատ գեղեցիկ եւ նախան-
 ձելի միջոց ընտրեք է, եւ կյուսամք դի
 այլոց եւս բարի օրինակ կդառնայ ոչ
 միայն Նոր - Նախիջեւանում, այլ եւ
 ուրիշ շատ տեղերում:

ԳԵՐ. ՃԵՐՄԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՅ.

Վլատիկովկասու եւ Եկատարինոդա-
 րու Ռուսական վիճակաց Առաջնորդ
 Գեր. Տ. Հերման Եպիսկոպոս յանուն
 եւ ի նպաստ Բագրեւանդցի Հայոց Է-
 լու հարիւ ռուբի նու էր առաքած է
 առ Վեհ. Հայրապետ Ազգիս, որոյ հա-
 մար յատուկ շնորհակալութիւն կյայտ-
 նեմք Հրապարակաւ:

ՀԱՆԴԻՍ ԲԱՅՄԱՆ

ՄԵՐԻԵՄԵԾԻ - ՅՈՂԵՇՆԵԾԻ ԴՊՐՅՑԻՆ

ՕՐԻՈՐԴԱՅ ՀԵՅՈՅ

Ի ՏՓԽԻՄ.

Արարատ ամսագրոյ ընթերցողաց արդէն յայտնի
 էր Մարիամեան - Յովնանեան գովոցին նպատակը
 եւ հաստատութիւնը, այժմ կատարեցաւ նսկ հան-
 դիսաւոր բացուիլը՝ որ եղաւ ամսոյս 8 ին: Նոյն ու-
 րախարար լուրն տարածեցին համառօտիւ նաեւ
 Տփխիսու լրադրերն: Եւ որովհետեւ ամսալիս ազգա-
 դուտ հիմնարկութիւնի արժանի են ընդհանուր ազ-
 գայնոց մտադրութեանը, աւելորդ մուք համարի
 փոքր ինչ ընդարձակութիւն առաջանաւ:

Օղը պարզ էր եւ գեղեցիկ, եւ կարծեա թէ կատե-
 տառիք, ազդիք Հայոց, մանաւանդ որի եւ ցրաւոր
 զաւակաց նորին, այս նոր բուրասամնին բացուիլը՝
 ազդիս բարոյական եւ ուսումնական յառաջաղիմու-
 թեան նոր փարուն գուշակելով: Ու սկզբան
 Օրերով առաջ գպրոցին խորհրդաքանը դրադիցաւ
 աշակերտունեաց ընտրութեանը, մանւաւանդ ծրիա-
 վարժից, որը կասուին « Յովնանեան սանը » եւ ու-
 րոց Թիւը սահմանեալ է առ այժմ փարսուն: Այս
 դասակարգութեան առաջարկուած օրիորդաց Թիւը
 արդէն երկու մարիւրէն աելի էր, Թէպէտ խորհրդաւ-
 րանն հարկադրուած էր իւր տաճմանաւծ Թիւէն աելի
 ծրիավարժ աշակերտունիք ընդունել բայց ուրա-
 խութեամբ ընդունեցաւ քանի չափ այնպիսի որը
 եւ աղքատ օրիորդներ եւս, որոց համար բարերար
 տիկնայիք եւ պարզնայիք ումանք յանմնառու եղել
 էին ինքնայօժար կամքը մայրազիք եւ հայրազիք
 լինել նոցա, եւ տարեկան թոշակը վհարել, որ է 24
 բուրփ ուսման եւ 5 բուրլի ունումնական պիտոյց
 համար, եւ են սորա: Արդի Այս լուծ ուրախ մզնի սար
 1 Տիկին Վարդուհի Գտութեան Յովնանեանց 5
 2 Սողոմէ Յովսէփեան Յովնանեանց 4
 3 Մարիամ Վահանանեան Վուչարեանց 5
 4 Վառվառէ Վասիկեան Թամամշեանց 4
 5 Կաստարինէ Միրայէլեան Թամամշեանց 4
 6 Յուղիանէ Գէորգինան Թանիրեանց 2
 7 Պարաք Նունէ Զարարեան Արիսուդունեանց 4
 8 Վառվառէ Յովսէփեան Մելիք Հայ Յուն կագևանց 4
 9 Տիկ Տիկ Աղեքասանդրէան Մանթաշեանց 2
 10 Իշխանունի Եւղինէ Բէրկուտեանց 4
 11 Բժշկապետ Յարութիւն Յովնանեանց 4
 12 Մկրտիչ Սարգսեան Սանասարեանց 4
 13 Բժիշկ Կարապետ Մելիք Բեմիլարեանց 4
 Աշակերտունեաց միածեւ հանդերձնէ մոռթ կարմ-
 րագոյն պարեզոտ եւ սեւազոյն գովոց, այս հանդերձ
 ները պատրաստուեցան գովոցին ծախորվը առաջ
 գործածուած աշակերտունեաց հասակը սահմանուած
 է: 8 տարեկանն մինչեւ 43, եւ զասարանները առ
 այժմ չորս, երկու փոքր նախակրթարան, մի մեծ
 նախակրթարան, եւ մի առաջին դասարան:
 Հանդիսին նախընթաց օրը ոտուտակներով հրատի-
 րուեգան հարիւրէն պեկի պատուաւոր անմինը բա-